

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo XLI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

De sancto Augustino

et leticia obtinebunt. et fugiet dolor et gemitus. Sexto subiungit. fuent tibi populi. Per quod notat quod omnis creatura seruiet voluntati eorum. **Math. xxv.** Euge serue bone quia in paucis fuisti fidelis etc. Septimo dicit. Adorent te tribus. per quod significat bonos quos habebunt Sapientia. **v.** Ecce quod est putati sunt in filios dei et inter sanctos foras illorum est. **Ps.** Gloria et honore etc. Octavo dicit. Esto dominus fratri tuorum. In quo significat participatio bonorum omnium. Sicut enim lucente sole omnes participat de lumine sine diminutione et iudicio alicuius. Ita qui libet sanctus participabit de gaudio alteri. **Psalm.** Particeps ego sum omnium iumentum te. Non dicit. Et incuruent ante te filii matris tue. per quod intelligit omnium rerum dominum. **Psalm.** Omnia subiecisti sub pedibus eorum. Decimo dicit. Qui maledixerit tibi sit ille maledictus. In quo notat vindicta inimicorum **Apoc. vi.** Usquequo non vindicas sanguinem nostrum. Et rursus est. Sustinete modicum tempus donec impleatur numerus fratrum vestrorum qui interficiendi sunt sicut et illi. Undecimo dicit. Qui benedixerit tibi sit ille benedictus. per quod notat remunerationem amicorum **Math. x.** Qui potum dederit vni ex minimis meis calices aque non perdet mercedem suam. Duodecimo in osculo ysaie. ubi significat coniunctio christi et ecclesie perpetua cum sanctis etc. Quia sicut nulla est diuisio inter osculares. ita nulla erit diuisio inter christum et ecclesiam. Hoc est osculum sponsae **Lanticorum. iij.** Osculet me osculo oris sui. De sunt duodecim stelle que erunt in corona capitis cuiuslibet anime sponse christi que perseuerant in temptacionibus suis. id delectatur in consolacionibus suis. Unde ad eum christus potest dicere hodie. Fili tu semper mecum es. in prosperis et aduersis. Et ideo omnia mea tua sunt. Hoc etiam permittit nobis et hodie christus si fuerim boni milites etc. dicens illud **Apocal. iij.** Vincenti dabo sedere mecum in throno meo. Vere magna et mirabilis societas sedere duos in vno throno. Qui ergo vult esse cum christo in throno sit secum in crucis patibulo ut dicat illud apostoli ad **Gal. ii.** Christo crucifixus sum cruci. quod fit per actionem penitentie. Sed certe de multis querit per illud **Isa. lxij.** Torcular calcavi solus. et de gemitibus non est vir mecum. Secundo fit in abiectioe et humilitate contra mundum **Johis. xv.** Vos testimonium perhibe-

bitis quia ab initio mecum estis. Tertio fit secum in vigilia contra diabolum qui querit quem deuorat. **i.** De. xlii. Sed de multis querit christus illud **Math. xxvi.** Una hora non potui stis vigilare mecum. Talis ergo qui sic erit cum christo in labore. erit etiam secum in eterno honore. Juxta promissum suum **Johis. xij.** Ubi ego sum illic et minister meus erit. Ad quem honorem ipse nos perducet Iesus christus cum patre et filio et spiritu sancto. Amen.

De sancto Augustino.

Sermo XLII.

Vos estis lux mundi

di. Math. v. Quia natura hominis intantum fuit per peccatum viciata ut non solum erraret. malum per bono. falsum per vero. iniquum per iusto eligendo. Juxta illud **Isa. x.** Neque dicitur malum bonum. et bonum malum. ponentes tenebras lucem. et lucem tenebras. sed etiam ipsa in seipsa considerata sub peruariatione quodammodo conuersa fuit in tenebras. Istud figuratum est in tenebris egypti quod dominus fecit ita densas et grossas. prout peccatum egyptiorum ut palpari potuissent. ut habetur **Exo. x.** Per quod significans tenebre cecitatis humane. que ita fuerunt grosse ut homo eas palpare posset. i. percipere et cognoscere. non solum ratione intelligendo sed etiam sensibus exterius percipiendo. Unde autem iste tenebre fuerunt bene exprimit **Salomon Sap. ij. di.** Eccecauit eos malicia eorum. quod d. Malicia subtrahe solis iusticie hominibus ne eos illuminaret. Dicit reprobi dicunt **Sap. v.** Errauimus a viaveritatis. et iusticie lumen non lucet nobis. et sol intelligentie non est ortus nobis. Propter quod sancti clamabant ad deum dicentes. Emitte lucem tuam et veritatem tuam. Iohannes prouidit saluator de sanctis doctoribus et predicatoribus que in locis apostolorum succedentes illuminaret bis que in tenebris sedent ad dirigendum pedes eorum in viam pacis. **Luce. i.** Per quod dominus sedens in excelso throno illuminat. ut dicit **Eccl. xliij.** Hi enim sunt que obscura prophetarum dicta. patriarcharum inuoluta enigmata et christi mysteria nobis in luce aperta deduxerunt. Juxta illud **Ps.** Declaratio sermonum tuorum illuminat. et intellectu datur paruulis. Itaque non immerito propter eorum claritatis resplendentiam dici potest de eis. Vos estis lux mundi. In quibus prophetia sunt consideranda que statum et dignitatem sanctorum doctorum et prelatorum at tollunt et dignificant. Primo namque reddunt comen-

De sancto Augustino

dabiles, ppter specialis p̄rogative excellen-
tia. **Lū dicit.** Vos estis. **Secūdo** reddunt cō-
mendabiles ppter lucis diffusionē et reful-
gentiā. **Am dicit.** lux. **Tertio** reddunt cōme-
dabiles ppter vanitatis secularis effugatiuā
maliciā. **Am dicit.** mundi.

Dixi primo q̄ status sc̄d̄us
doctorū in ecclia
xpi redd̄it p̄mo cōmendabilis ppter spe-
cialis p̄rogative excellentiā. **Magne** q̄dez
p̄rogative est stat⁹ iste q̄ in ecclia est. **Quia**
sc̄m locū tener post aplos. xl. di. **Ante oīa.**
Circa qd̄ sciendū q̄ licet de⁹ ad omēs fide-
les habeat magnā dilectionē. eo q̄ omēs se
diligentes diligit. vt dicit **Proverb. viii.** Tū
ad illos maiore videf̄ habere dilectionē. q̄
nō solum eū p̄ seipos diligit. sed etiam ad
ei⁹ amore alios trahunt. vt dicit **Grego.** in
quadā **Omelia.** Ille in amore dei maior ē.
qui ad eius amore plures trahit. **Q̄ si ille**
multū diligit a deo q̄ sermones ei⁹ seruat.
q̄nromagis ille est a deo diligēdus. qui nō
solū seruat in se faciēda. sed alios ad facien-
dū incitat diuina p̄cepta informādo. **Pro-**
pter qd̄ saluator in p̄nti euāgelio p̄cludit.
Q̄ ipse est magn⁹ in regno celoz qui facit et
alios facere docuit. **Talibz** igit̄ sc̄z facienti-
bus et facere docentibz merito p̄ ceter⁹ xps
p̄oreft dicere verbū thematis p̄ncipale. s.
Vos estis fui mei fidelissimi. milites strē-
nissimi. et amici carissimi. **Dico** p̄mo q̄
saluator merito p̄ore dicere facientibz et do-
centibz. **Vos estis** serui mei fidelissimi. **Si**
delitas autē p̄latorū et sanctorū doctorū
describit̄ **Parth. xxi.** in parabolis de suis
tribus. quoz vnus accepit quinqz talenta
et operat⁹ est in eis. et lucratus est alia quinqz
Alius vero accepit duo. et lucratus est alia
duo. **Tertius** vero vnū. et quia nō est opera-
tus est a domino. **Primus** seruus accepit
quinqz talēta. sc̄z bonū nature. bonū gratie
bonū scientie. bonū potētie. bonū opulētie
seu rpalis substantie. **Secūsus** accepit duo.
sc̄z bonū nature. et aliud q̄dcūqz ex p̄dictis.
Tertius accepit vnū sc̄z bonū nature cō-
mune omibz. **Ille** igit̄ qui accepit quinqz o-
perat⁹ est in eis p̄ exercitiū exterioris opis
et lucratus est alia quinqz p̄ fructuz edificatiōis
in p̄mis. **Similit̄** qui duo talēta accepe-
rat. lucratus est alia duo. sc̄z quia et in se ope-
rat⁹ est merendo sibi vitā eternā. et p̄ximū

edificando p̄ informationē et exempli ostē-
sionem. **Tertius** vero q̄ vnū accepit ab-
scondit talentū in terra. **Quia** **fm Grego.**
Acceptū ingeniz terrenis actibz implica-
uit et nō lucrū spirituale q̄siuit. **Unde** dicit
Abscondit pecuniā dñi sui. sc̄z sine edificati-
one p̄ximū ea vsus est. **Sed** qd̄ de eis seq̄-
tur. **Veniens** dñs dicit p̄mo et sc̄do. **Euge**
serue bone et fidelis. q̄ in pauca fuisti fide-
lis. supra multa te p̄stitua. vbi cōmēdat ser-
uum a tribz. q̄ debent esse in q̄libet p̄lato
p̄dicatore et doctore. **Primo** hūilitas in
hoc q̄ dicit eū seruū. **Debet** em̄ pla-
re et p̄dicator reputare se seruū inutile. **Buxta** il-
lud. **Lū** feceritis omnia q̄ p̄cepta sunt vobz.
dicit. fui inuitiles sum⁹. fecim⁹ qd̄ debui-
mus. **Ipe** em̄ est vnus euāgeliz. quē misit
domin⁹ vocare ad nuptias **Parth. xxi.** Et
ad cenā magnā **Luca. xiiij.** Et est operari⁹
nō dñs in vinea dñi **Parth. xxi.** **Unde** **Pe-**
trus amonēs tales dicit. nō q̄ dñantes in
clero. **In** tribz autē debet esse hūilitas. **Prī-**
mo sub dēdo se in opinione minoribz sicut
xps dicens. **Ego** in medio vīm sum sicut
q̄ ministrat. **Secūdo** in honoz exhibiti-
one p̄ lucris. in tra illud. **Qui** honoz. hono-
rem. **Et** iterū. **Honore** inuicē p̄uenientes.
Tertio in subijciendo maioribz. **Petri. ij.**
Subiecti estote omni humane creature p̄-
pter deū. **Debet** autē seruire ministrando
in temporalibz et corp̄alibz et sp̄ialibz bonis.
vt sic **fm Aplm. ij.** **Lozinth. vi.** In omnibz
exhibeat se ministrū. **De** sc̄do cōmēdat euz
dñs de eius p̄bitate. **Lū** dicit. **Bone.** **Bo-**
nus vnus est qui dū dispensat bona domi-
ni sui. sc̄z ad vtilitatē et ad lucrū domini sui.
Tertio cōmēdat eū a fideli dispensatiōe.
Lū dicit. et fidelis. **Per** p̄ximū se habuit fi-
deliter ad p̄ximū. **Per** sc̄m p̄videntē ad
seipm. **Per** tertū humilitē quo ad deū. **Be-**
ne patet in quo ad p̄ximū fideliter. tūc atā
est fidelis vnus q̄ omnia facit ad gloriā et
honore dñi sui dūlaranduz. nihil sibi p̄pi de
gloriā vendicando. **Et** hoc debet p̄videre
maxime platus p̄dicator et doctoz. nihil si-
bi attribuendo honozis vel gl̄ie. sed totuz
deo. **Un** saluator in euāgelio p̄nti. **Sic** lu-
ceat lux vestra corā homibz vt videāt ope-
ra vestra bona. et glorificet̄ p̄em vestrū qui
in celis est. **Secūdo** fidelitas fui apparet q̄
p̄cauet danum dñi sui **Parth. xxiij.** **Quis**
putas est vnus fidelis et p̄videns. **Tertio**

De sancto Augustino

fidēlas serui apparet quā a vero dño nun/
q̄s recedit in piculo. Ps. Nec recessit a deo
salutari suo. Sed q̄ ista omnia modicū va/
lerent si deesset discretio. ideo in suo fide/
li debet prudētia esse. Sed pauci sunt pru/
dentes serui dei q̄ tempa congrua obseruēt.
et modū docendū rectū teneāt. cū procho/
loz plures hodie pdicent vanaz subtrilia. vt
periti et docti videant et nō vt subditi edifi/
centur. Isti predicāt seipos et nō christum.
Quo p̄tra dicit Ps. Annūciāui iusticiā tu/
am in ecclia magna. Tuā dicit et nō suā quā
phibet saluator. Mat. v. Attendite ne iu/
sticiā vestrā faciatis corā hominib. ideoq̄ qz
ista erant in sanctis p̄imitiuis doctorib et
platis et predicatorib. Sic fuit Hierony/
mus. Augustinus. Ambrosius et c. Qui serui
erāt q̄i humiles. Quōd patet qz omnes fere in
statu humili. scz claustrali. vbi paupras la/
bor et contemptus omnium fuerūt. Ideo eis
merito dicit p̄ ceteris singularit. Vos estis
scz serui boni et fideles q̄s poluerāt et catis
et fructū afferatis. et fructus vester maneat.
De scdo patet qz xps potest dicere sanctis
doctorib platis et pdicatorib. Vos estis.
Quia fuerūt milites strenuissimi. Habet
autēz christ⁹ triplices milites fm triplices
hostes. Nā virgines militāt cōtra carnem.
Martyres p̄tra mundū. Doctores vero
et pdicatores cōtra diabolu. quē de cordib
fugant subditoruz. Iō dicit ap̄lus exhor/
tando. Labora sicut bon⁹ miles christi. p̄/
dica verbū. in sta oportune. Ideo vere qui
cūq̄ sic militāt vt a se et suis subditis diabo/
lum repellant. vere eis pot̄ dici. Vos estis
milites strenui. Tales autē fuerunt sancti
doctores. quoz vita pariter et doctrina ex/
pugnā est diabol⁹ cū suis errorib et here/
sibz multiplicibz que tempibz eoz pullulaue/
rūt. Sicut p̄tra de heresi Danicheoz. Ar/
rianozū. donatistaz. et sic de alijs. Que tpe
beati Augustini vigerūt. quas ipse viriliter
expugnauit. Et vocāt euz malleū hereticoz.
p̄pter eoz fortē et animosaz militiā. De ter/
tio scz qz christ⁹ vere pot̄ dicere singularit
sanctis doctorib. Vos estis scz p̄ ceteris
amici carissimi. Et hoc p̄pter tria q̄ debent
esse in veris amicis. Primo p̄pter volūtariā
p̄formitatē et cordiū vnitatē. Quia s̄a ami/
cicia debet velle et nolle idē causare in ami/
cis. Sic erat de sanctis doctorib q̄ adherē/
tes deo vnū erant cū eo. Secundo erāt ami

ci dei p̄pter secretorū reuelatōnē. Quia oīa
secreta sua xps eis reuelauit q̄ sunt neces/
saria ad salutē. vt sunt archana trinitatis be/
nedicte. gaudia celi q̄ sunt iocūda pena in/
ferni q̄s sit acerba. In Jobis. xx. Quēcūq̄
audiui a p̄re meo nota feci vobis. qz spiri/
tus sanct⁹ sumpsit in corda eoz omnia reuela/
bat. ideo facile dicabāt. Tertio erāt amici
dei. qz pro eo omnia relinq̄bant. qd est signū
vere amicitie. Erāt em̄ in pauprate volun/
taria. qz claustrales. sicut p̄tra de omnib. ideo
potest dici vere. Vos estis singularit p̄ ce/
teris. qz rara est avis in arabia esse seruu;
fidelissimū. milite strenuissimū. et amicū sin/
cerissimū.

¶ Dixi secūdo q̄ in verbis p̄re
missis stat⁹ p̄re/
latozū. doctorū et pdicatozū sanctozū reddīt
cōmendabilis p̄pter lucē diffusionē et reful/
gentiā. Cū dicit Lux. Ipsi em̄ erant lacer/
ne posite sup candelabris in ecclia dei. in q̄
bus p̄pheticē smones et scripture posite mū/
dū istum caliginosuz illuminabāt tamdiu
q̄s lucerent dies. scz diuine cognitōis
et lucifer oziretur vere claritatis. i. Pe. j. Et
vide q̄mā necessaria sunt hec lumina. q̄a
quousq̄ luceat dies. i. clarus intellectus
nō vel ipse lucifer christ⁹ ozia in cordibz no/
stris fm glosam ordinariā. Et q̄ patet qz si
ne claritate doctrine scōzū doctorū nō pos/
sumus habere verā cognitōnē et p̄fectā di/
uinorū p̄ceptorū et fidei credendoz. Cir/
ca quod sciendū q̄ in ecclia militāt triplex
est lux vera illuminās eccliam. Prima lux
solaris et vera ē doctrina xpi. Qui de se ait
Jobis. viij. Ego sum lux mundi. De quo so/
le Malachie. iij. dicit. Dicit vobis timē/
tibz nomē meū sol iusticie. Cōparat autē
p̄mo soli xps. qz sicut sol est fons luminis et
causa caloris et vite corporalis in istis inferio/
ribz. vt dicit. ij. p̄biscoz. ita et christ⁹ est cau/
sa leticie. et vite grē in omnibz hoibz. Eccl.
xvij. In me oīs grā vite et veritatis. Se/
cūdo sicut sol in differēt illuminat pulchra
et feda. ita xps tam iustos q̄ p̄ctōres illumi/
nat. Eccl. xliij. Sol illuminās p̄ omnia re/
spexit. Mat. v. Facit solē suū oziri sup iu/
stos et iniustos. Sed q̄re nō omēs calefa/
cit iste sol. Ratio est. qz sicut sol q̄n̄ projicit
radios sup niuem vel glaciē et nō liquefcit
illa tūc est signuz aliqd q̄ planeta impedit
virtutez solis. Sic q̄n̄ christ⁹ calefacit coz

hominis reducendo ad memoriā. et benefici
 um creatiōis. redemptiōis. et alia multa. et
 cor hominis nō p̄terit. signū est obsessiōis
 diaboli. q̄ infirigidat cor ei⁹. **Die. vi.** Si
 cut frigidā facit cisterna aquā suā. sic frigi
 dam facit maliciā suā dñator sup̄ regiones
 cordis. Ubi ḡ nō est diabolica obstinatio
 in corde. ibi facit iste sol calefacit. sic petrū
 et magdalenā et zachariā et mattheū. q̄ sic fue
 runt liquefacti. **Tertio** sic sol si fuerit d̄ ma
 ne rubens. signū est tēpestatis future. Si
 aut̄ rubet in sero signū est serenitatis in cra
 stino. **Matth. xvi.** Facto vespe dicit. serenū
 erit. rubicundū est em̄ celus. Et mane. ho
 die erit tempestas. **Rutilat** em̄ triste celus.
Hic circa xpm̄ accidit. Nā in orta natiui
 tatis sue. qm̄ circūcisus est sanguinē rubeū
 amisit. et post h̄ secuta ē tempestas sue fuge
 in egyptū. **Quarto** sic sol nō p̄t videri ocu
 lis in tota sua rota nisi in nube. ita xps̄ i di
 uinitate sua nō potuit a nobis videri nisi i
 hūanitate. **Ezechiel. xxxij.** Solem nube te
 gam. **Quinto** sic sol radio intromisso i do
 mū q̄ntūcūq; videat pura ostendit eā habe
 re pulueres. que tñ nō vident nisi in radio.
 sic dom⁹ nre p̄sentie si fuerit illuminata
 doctrina xpi. certe apparebit in mūda. q̄ nob
 apparerit mūda. **Iuxta** illud. **De** alit̄ est ho
 minib; stulticia ē apud deū. **Tria** autē ob
 scurāt nobis istū solē. s. terra nubes et lu
 na. **Terra** mūdiālis cupiditas. nubes tpa
 lis vanitas. et luna corpālis voluptas. **Ec**
 ce auaricia. supbia et luxuria. **Sed** certe li
 cet multi obscurāt istū solē. veniet tñ tem
 pus qm̄ eū obscurare nō poterūt. qm̄ om̄ib;
 clare appareat. **ij. Machabeo. i.** Temp⁹ af
 fuit q̄ sol refluxit qui prius erat in nubilo.
Sicut aut̄ sol cū est in meridie tñ optime
 exurit. nō sic aut̄ in mane. qm̄ habet ante se
 multos vapores et nebulas. nec in vespere
 qm̄ iā occidit. **Sic** platus et q̄libet p̄famili
 as bene arguit et corrigit virilit̄ et erudit ef
 ficaciter qm̄ habet magnū calozē caritatis in
 se. **Qu** vero ip̄e obscurat nebula p̄cti. et va
 porib; supbie. male arguit. vel qm̄ occidit.
 inclinādo se ad terrena p̄ auariciaz. nō effi
 caciter arguit. **Quia** ei dicit **Luc. iij.** **De** di
 ce cura teipm̄. **Uñ** talis sol plus ponit in
 scandalū subditis q̄ in p̄fectū. **Uñ** **Breg.**
in **Melia** quadā. **Puto** fr̄es carissimi ma
 tus p̄iudiciū nō tolerat q̄ a sacerdotib; de
 us dū eos q̄ ad aliorū correctionē posuit

de se dare exempla p̄uicacit̄ cernit qm̄ ip̄i
 peccamus q̄ aliorū p̄ctā p̄hibere debemus
Item sic sole eclipsato null⁹ splendor p̄t
 apparere in inferiorib;. ita male vincit p̄e
 lato fides in subditis nō feruet sed torper.
 caritas nō feruet sed torper. opus nō lucet
 sed fetet. **Nō** solū aut̄ debz esse p̄dicator et
 platus vt lux solis sed etiā vt lux lune. que
 tunc pulchrior est qm̄ est plena. qz tunc ma
 gis lucet p̄ noctē. **Sic** platus et p̄dicator nō
 debet esse defectuosus in aliq̄ virtute ne in
 vna edificet et in alia destruat. **Debet** ḡ h̄re
 plenitudinē virtutū vt luceat p̄ totā noctē
 scz tam p̄spirat q̄ aduersitatis. vt dicat
 de eo. **Quasi** luna plena i diebus suis. sic ip̄e
 refulgeat in templo dei. **Et** sic luna nō h̄z a
 se lucem sed a sole. sic p̄dicator oēm doctri
 nam nō habz sibi s; xpo attributere. **Quia**
 dicit petr⁹. **ij. Pe. i.** **Sp̄** s̄ctō inspirati locu
 ti sunt sancti. **Hibit** ḡ p̄dicat de suo sensu
 qd̄ a xpo nō accipit. **Et** sic luna sep̄ recur
 rit ad solē p̄ lucis rep̄atione. sic p̄dicator
 debet sep̄ p̄ oīones currere ad xpm̄. vt de
 tur sibi gr̄a p̄dicatiōis. **Nec** solū etiā debet
 habere lucē lune sed etiā stellaz. **Stella** cū
 aliā naturaz habet in sua q̄ntitate q̄ luna.
Quia habet q̄ntitatē clarā. luna aut̄ obscu
 ram sed illuminatā lumine solis. et cū h̄z ba
 bet q̄ntitatē parua. sic p̄dicator et doctor
 debet esse clar⁹ in p̄scia et honest⁹ in fama.
Quia dicit **Augustin⁹.** **Nobis** necessaria est
 p̄sentia nostra. primis vero fama. **Breui**
 ter ergo recolligendo platus debz esse lux
 generalis. que habet in se tria. scz quia ge
 nerat calozē. p̄ qd̄ significat caritas. **Sic**
 habuit **Aug⁹.** qui de se dicit in libro p̄fessi
 onū. **Sagitta** ueras dñe cor meum sagitta
 acuta scz caritatis. **Secūdo** lux generat splē
 dozem. p̄ quod significat lucida doctrina.
 que fuit in **Augustino.** **Quia** ceteri lucidi
 us doctrinā scripturaz exposuit. **Uñ** can
 tur de eo. **Que** obscura p̄t erant nob; pla
 na fecisti. **Tertio** lux generat candorē. p̄ qd̄
 significat castitas et mūdicia. que rana fu
 it in **Augustino.** q̄ etiā minima stebat q̄ ab
 alijs p̄ nibilo reputabānt. **De** tali p̄elato
 merito poterit dici illud **Zacharie. iij.** **Vi**
 di et ecce candelabrum aureum totū. **Erat**
 autem candelabrum luminosum per sapi
 enciam. aureum p̄ iusticiā. totum per p̄fe
 ctam et consumatam vitam rectaz et bonā.

De sancto Augustino

Dixi tertio q̄ in v̄bis premis-
sis status doctoꝝ
p̄latoꝝ, p̄dicatoꝝ reddi cōmēdabilis p̄-
pter vanitatē secularis effugātā maliciā. cū
d̄. mūdi. Quāto em̄ maiores sunt tenebre
tanto maior est cōmēdatio lucis. **Uñ** min⁹
de die q̄ de nocte apparet lucis dignitas.
Flor est p̄ncipis seclī vita. **Uñ** glosa super. ij.
De. j. Quasi lucerne lucenti i caliginoso lo-
co dicit in hui⁹ seculi nocte plena temptati-
onib⁹ z vicij⁹ z errorib⁹ vbi difficile inueni-
tur quisq̄ qui nō offendat. **Cōtra** q̄ necessa-
ria est hec lucerna sc̄z sc̄e p̄dicatōnis. **Hec**
glosa ordinaria. **Ex** quo igi⁹ mūdo est nox
certe necessaria est lucerna sapie om̄ib⁹ in-
habitātib⁹ eū. **Uideant** ḡ qui debet alios
illuminare in hac nocte vt diligāt lumē sa-
pientie. **Sap. vi.** Diligite sapiam q̄ p̄stis
p̄lis qz alias tam lucerna sapie sequētes cadēt
Debet igi⁹ p̄dicatoꝝ in mūdo tanq̄ in te-
nebris lucere z illuminare tenebras pctōzū.
z p̄sertim triplicis pcti. sc̄z supbie. auaricie.
z luxurie. **Nā** om̄e qd̄ est in mūdo aut ē cō-
cupiscentia carnalis. aut cōcupiscentia oculo-
rū. aut supbia vite. **i. Robis. ij.** Et ita tortus
mūdos in maligno posu⁹ est. **i. Johis vlti.**
Ab istis ḡ tribus debz p̄dicatoꝝ retrahere
homies cū iobē dicēte. **Filii** nolite dili-
gere mundū. neqz ea q̄ in mūdo sunt. qm̄ si
qd̄ diligit mūdū nō ē caritas p̄ris i eo. **i. Jo-**
hānis. ij. **Sed** v̄. forte qd̄ p̄dicatoꝝ si-
cut sepe dicit moderni mūdani. q̄ in mun-
do sunt fecit de⁹. i. celū z terrā mare solem z
lunā stellas om̄ia ornāmēta celoꝝ. **Que** s̄
ornāmēta maris om̄ia repētia. vt pisces
que terre animalia arbores volatilia. **Ista**
sunt in mūdo. de⁹ illa fecit. **Quare** ḡ nō de-
beo amare illa q̄ sunt in mūdo. **R̄ndet** hu-
ic fatuitati **Aug⁹.** **Om̄elia. iij.** sup **Lantica**
di. **Licet** ista om̄ia bona sunt. sed q̄nto ille
pulchrior est q̄ ista formauit. **Est** ḡ ista sug-
gestio diaboli. qz dicunt seculares. **Quare**
ista fecit de⁹ nisi vt bene nobis sit z ita ine-
bria istis sp̄alib⁹ z peunt z obliuiscuntur
creatoꝝ suū. **Et** dū nō t̄p̄anter sed cupide
vtunt creatis. **creatoꝝ p̄tēnt.** **De** talibus
dicit apls. **Coluerūt z fuerunt** creaturis
potius q̄ creatoꝝ q̄ est benedict⁹ in secula.
Nō te phibet amare ista sed anō diligere
ad salutē z beatitudinē. **vt** in eis sit beas⁹
Sed z approbare z laudare om̄es decet su-
um creatoꝝ. **Perpendite** fr̄es si sp̄osus fa-

ceret sponse sue annulū. z illa acceptū anu-
lū plus diligeret q̄ sponsum qm̄ fecit anu-
lum. nōne in ip̄i⁹ doni parui pensioe nō cen-
sere⁹ vera amatric sponsi. sed adultera aīa
dephenderet. qm̄ hoc amaret quod dedit
sponsum p̄ q̄ sponsum. **Tamen** si diceret.
sufficit mihi anulū iste. iā illius faciē nolo
videre q̄lis est. qd̄ nō detestaret hāc amen-
tiam. qd̄ nō adulterū homiem cōvinceret.
Amas aurū p̄ viro. **amas** anulū p̄ sponso
Si hoc est in te vt ames anulū p̄ sponso
z nolis videre sp̄osū z tuū adultera es. **Ad**
hoc tibi arrā dedit. **ad** h̄ vtq̄z arrāz dat nō
vt tibi impigoret arrā illā sed vt te sibi a-
more colligat. nō vt te a se auertat sp̄osus.
vt in arrā sua ip̄e amet. **Quia** ergo dedit ti-
bi deus ista om̄ia. ideo ama illuz qui fecit.
plus est qd̄ vult tibi dare. i. seipm̄ q̄ ista fe-
cit. **Si** aut̄ hec amaueris q̄uis illa de⁹ fe-
cerit z neglexeris creatoꝝ z amaueris mun-
dū adultera es. **Mūdos** em̄ appellat nō so-
lum ista fabrica quā deus fecit celū z terrā
mare visibilia z inuisibilia. sed habitatoꝝes
mūdi vocant mūdus. **Et** post pauca. **Om-**
nes em̄ dilectores mūdi ideo dicunt mun-
dus. qz dilectioe inhabitāt munduz. sicut
celū inhabitāt illi quoz sursum est cor z am-
bulant carne in terra. **Omnes** em̄ dilecto-
res mūdi mundus vocant. **Ipi** nō habent
nisi ista tria. **Desideriū** carnis. desiderium
oculoꝝ. z ambitionē seculi. **Desiderāt** mā-
ducare. bibere. sc̄bere. vt voluptatib⁹ ist⁹
Nūqd̄ nō est in istis mūdus. aut qm̄ dicit
Nolite ista diligere. hoc dicit. **Nō** māduce-
tis aut nō bibatis aut filios non p̄creetis.
Non h̄ dicit. sed vt fiat modus p̄pter creato-
rē. nō vt vos illiciat ista dilectioe ne ad fru-
endū hoc ametis qd̄ ad vtendū habere de-
betis z vsus sine p̄cludendo dicit. **Si** fue-
rit in te dilectio mūdi non ibi erit dilectio
dei. **Hec Augustin⁹.** **Ex** istis p̄z error illo-
rū qui dicit. **Si** de⁹ me p̄mitteret hic esse
imortalē in voluptatib⁹ seculi. vt haberem
om̄ia ad placitū sine dolore sine infirmita-
te sine cura sine labore z tristitia sufficeret
mihi p̄ regno celoꝝ. **D** fatuitas fatuitatū.
qz stultius nihil est. **Lerte** puro hanc cogi-
tationē eē de p̄fundo p̄silio diaboli. **Quid**
em̄ p̄desent ista si creatoꝝ in eternū non vi-
deret in specie faciē ad faciē sicuti est. **Gra-**
uis igi⁹ error iste grauis blasphemia. crea-
turā creatoꝝ p̄ferre. **Istos** debz arguere p̄

dicatoz diuin⁹ istas tenebras illuminare z fugare deestando supbiam. Quia de⁹ superbis resistit Jacobi. iiii. arguendo auariciam que est idolozu fuitus. z pfundendo luxuria q est bntoz pprietas. vt dicit Aristotiles i epla ad Alexandru. Ad cu fecerit erit vera lux in xpo iesu dno nro p secla. A.

De natiuitate beate Marie.

Sermo XLII.

*De natiuitate
beate marie vry*

Liber generatio

nis Iesu xpi. *Matth. i.* Quonia vt ait Petrus damiani in sermone hodiernae festiuitatis. Natiuitas beatissime z inemerate dei genitricis merito paupt z singulari pber hoibz gaudiu que totu extitit huane salutis exordiu. Sicut em om nipores de ineffabili puidetie sue inturu anteq fieret ho. hoim perituru diabolica machinatione puidit. sicutia redptis hu mane p siliu ante secla immese pietatis sue visceribz habuit. Et no solu qliter redimeret ordine z modu in pfundissime sapientie sue rone pstituit. Veru etiā qn redimeret certu rps articulum p finit. Sicut g im possibile erat vt huani generis redptio fieret nisi dei filio de virgie nasceret. ita etiā fuerat necessariu vt virgo ex qua bdn caro fieret nasceret. Pporebat qpe pus edificare domu in qua descendes celestis rex bre dignaret hospitibz. Illa videlicet de qua p Salomone dz. *Sapientia edificauit sibi domu.* Decille. Et qto verbis pz bui festiuitatis celebratas z dignitas. q tanto est dignior ceteris. qnto illa cui ortus in ea recolitur pcellior e vniuersis. Ita em est pauptua festiuitas. in qua sm Dubertinu i sermone hodierno. angeloz ois exultat milita. in qua p iarchaz coplentur veridica z abdita mysteria. in q pphetaz pandunt vaticinia. In q ozitur sponsa sine exeplo deo diuncta. De cui materia oriet lumen in tenebris ad extergendas veterz piaculoz tenebras. Dec est inqt dies in q prelucida stella imo lumē maris. h est. huius mudi. illuxit. Dec est honorada diei leticia. i qua iuxta diuini rozis insusioez adorna omis huius mudi qualitas pparat vas virgineu diuinis carismatibz ac micantibz margaritis ineffabiler ornatu. Decille. Merito igit vt dicit Fulbert⁹ inter omes scros me

moria beate giginis frequen⁹ agit atqz festiuus que maiorē gram apud deū creditur inuenisse. Dec ille. *Exultem⁹ itaqz carissimi in hac die in q vt dicit Petrus⁹ damiani.* Dū beatissime giginis veneramur ortum. cunctoz etiā noui testamēti festiuitatu celebram⁹ initiu. *Exultem⁹* inquit in hac die pauptua z totis visceribz in dno delectemur. Que em cūctis solennitatibz antioz e rempore. nequa qz debet esse dignitate posterior. Dec ille. Sed q pacto e⁹ festiuitate digne celebrare valet infirmitas hoim q gaudium meruit parere angeloz. Qualiter vt dicit Aug⁹ in sermone hodierno eam laudare poterit mortaliu hoim transitozu sbuz que de se illud ppulit verbu qd manet in eternu. Que lingua in e⁹ laude inuenit idonea. que illu genuit cui omia bndicunt et cū tremore obedunt elemēta. *Flā dū cuiu libz martyris fortia sacra extollere cupim⁹ dū virtutu eius insignia recolim⁹ redemptoris nri gliam pdicam⁹.* etiā si ad cogitandū tardior sensus impediatur. vel ad loquendū balbuciens lingua nō superat. verbozū tū copia ipius rei materia submisstrat. Lū vero beatissime dei genitricis laudē scribere aut dicere volum⁹. Quia noua z inaudita sunt q tractada suscepim⁹. nulla inuenim⁹ sba vt ad hec digne expmenda sufficere valeam⁹. Dec Aug⁹. Veru licet nris viribus insufficientes sum⁹ vt e⁹ solennia digne recolam⁹ agnita tū nri conat⁹ inefficacia. vt dicit Beda in sermone hodierno. e⁹ postulanda sunt suffragia. e⁹ implorada pietat⁹ viscera. vt p eius scilicet merita nob diuina reppropicietur clemētia. Sed ulio igit ex poseam⁹ eam paupt vt illa suo interuētu efficiat possibile q setā ecclia d e⁹ gaudeat natiuitate. Ad vt psequamur p impetranda spūsancti gra ad eā recurram⁹. salutates eam voce pia *Aue maria zc.* In sbis autē ppositis describit natiuitas gliose giginis Marie p quandā silitudinariā cōpationē p quā libro cōparat. Circa e⁹ p dicationē triplex libri similitudo occurrit. Est eni liber naturalis z onate creaturaz pductio nis. Est liber supnaturalis z gratuite creaturaz reparatiois. Et est liber virginalis z materne sanctificationis.

¶ **Dixi primo** q pms liber est naturalis z cōnate creaturaz pductionis. Et hic liber cōp